Bütün
ülkelerin
proleterleri
birleşiniz!

yeni yol

TİP ve TKP Merkez Komiteleri tarafından yayınlanmaktadır

1 Haziran 1988, Sayı 15

1 Haziran 1988 Brüksel Basın Toplantısı

Komünist Partisi'nin Legal Çalışması Kaçınılmaz Bir Zorunluluktur.

Genel Sekreterlerimiz Sargın ve Kutlu yoldaşlar hakkındaki dava 8 Haziran'da Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde başlıyor. TİP ve TKP Merkez Komiteleri adına Osman Sakalsız ve Mehmet Karaca yoldaşlar 1 Haziran'da Brüksel Basın Merkezi'nde bir basın toplantısı düzenlediler. Çok sayıda yerli ve yabancı basın (mensubunun) dünya ajansları temsilcilerinin yer aldığı basın toplantısında, Belçika Komünist Partisi temsilcilerinin yanısıra, Avrupa Parlamentosu Sosyalist ve Komünist Grup temsilcileride bulundu. Basın toplantısına Katılan ajanslar TASS, Reuters, Belga, ADN (Demokratik Almanya Cumhuriyeti) ve Anadolu Ajanslarıydı. Belçika ve DAC Televizyonları, V.O.A. (Amerikanın Sesi), WDR (FAC) dışında New-York Times, Der Morgen ve Die Zeit gazetelerinden muhabirler basın toplantısında yer aldı. Ülke dergi ve gazetelerinden "2000'e Doğru", Hürriyet, Güneş, Cumhuriyet, Milliyet, Tercüman ve Hasret temsilcileri de basın toplantısına katıldılar.

Basın toplantısının başlangıcında Mehmet Karaca yoldaş, 7 Ekim'de Boran ve Kutlu yoldaşların ortak basın toplantısı, Boran yoldaşın son yolculuğunda ülkemizde onbinler tarafından uğurlanışı, partilerimiz merkez komitelerinin yaptıkları ortak değerledirme sonucunda Kutlu ve Sargın yoldaşların Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin faaliyetini legal olarak başlatmak üzere ülkeye dönüşleri ve dönüşleriyle birlikte yaşanan olayları ve gelişmeleri dünya ve ülkemiz basınının başından bu yana izlediğini belirterek, "Basın toplantımız daha ziyade DGM Savcısının hazırladığı iddianamenin içeriği üzerine olacak" dedi.

Osman Sakalsız yoldaş TİP ve TKP MK Merkez Komiteleri adına hazırlanan basın bildirisini basın mensuplarına sunduktan sonra sorular bölümüne geçildi.

Devamı 5. sayfada

Basın Bildirisi

8 Haziranda Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinde TİP ve TKP Genel Sekreterleri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun yargılanmasına başlanıyor. Bu dava, başsavcı Nusret Demiral'ın sözü ile gerçekten "asrın davası" olacaktır. 2000 yılı yaklaşırken, ülkemiz hala ortaçağ zihniyetleriyle pençeleşmeye devam mı edecektir, yoksa çağdaş, demokratik, dinamik bir zemin üzerinde gelişme yoluna mı koyulacaktır? Başlamakta olan dava, bu açıdan, ülkemiz için muazzam önemde bir demokrasi sınavı niteliğindedir.

TKP ve TİP Genel Sekreterleri Haydar Kutlu ve Nihat Sargın niçin yargılanıyorlar? 231 sayfalık iddianamenin 228. sayfasında savcılık "sanıkların düşuncesini kapsayan bir düzen halukârda anayasamızda çizilen devlet düze-

Devamı 6. sayfada

Heyetler Ankara'da

Genel Sekreter yoldaşlarımız Nihat Sargın ve Haydar Kutlu hakkındaki mahkeme 8 Haziran'da başlıyor. Avrupanın değişik ülkelerinden geniş bir yelpaze içinde delegasyonlar, temsilciler mahkemeyi izlemek üzere Türkiye'ye gidiyor. Avrupa Parlamentosu milletvekilleri, hukukçular, bilim adamları, sendikacılar, insan hakları dernekleri temsilcileri ve Komünist, Sosyalist, İşçi ve Yeşiller partilerinden yöneticiler "Kutlu ve Sargın'a Özgürlük" istemiyle davayı izlemek, değişik düzeylerde temaslar yapmak üzere Ankara'ya hareket ediyor. Giden delegasyonun listesi 2. sayfada

Genel Sekreterlerimiz Açlık Grevinde

TİP ve TKP Merkez Komiteleri adına O.Sakalsız ve M.Karaca Ankara Kapalı Cezaevinde süresiz açlık grevine başlayan Genel Sekreterler Sargın ve Kutlu ile ilgili olarak aşağıdaki ortak açıklamayı yapmışlardır.

8 Haziran günü ilk duruşmaları başlayacak olan genel sekreterlerimiz Kutlu ve Sargın bu sabahtan itibaren süresiz açlık grevine başlamış bulunuyorlar. Sargın ve Kutlu, Ankara Kapalı Cezaevinde politik tutuklulara yönelik baskıları protesto etmek ve politik tutukluların daha insanca bir yaşam koşullarının sağlanması amacıyla başlattıkları açlık grevini desteklemek amacıyla bu kararı almışlardır. Ankara Kapalı Cezaevi'nin 4. koğuşunda kalmakta olan politik tutukluların bir süre önce başlattıkları, cezaevinde uygulanan özel yayın yasağının kaldırılması ve E tipi cezaevlerine uygulandığı biçimde ülkede yasal olarak basılan ve dağıtılan yayınların tutuklulara verilmesi, ziyaretlere konan sınırlamaların ve engellerin kaldırılması, koğuşlara daktilo verilmesi gibi son derece basit insanca talepler için başlattıkları açlık grevi, jandarmanın koğuşu basması, politik tutukluların dövülmesi ve bazı kişilerin hücrelere kapatılması gibi baskı ve zorbalıkla önlenmek istenmiştir. Partilerimiz hapishanelerdeki bu insanlık dışı baskı ve uygulamaları şiddetle protesto ediyor. Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye Komunist Partisi hapishanelerde daha iyi yaşam koşulları ve insanlık onuru için direnen politik tutuklularla dayanışma içindedir. Partilerimiz genel sekreterlerimizin ve diğer politik tutukluların açlık grevini destekleyecektir.

TKP ve TİP, hukümete sorumluluğunu bir kez daha hatırlatmak gereğini

Devamı 6. sayfada

TBKP'NİN KURUCULARI NİHAT SARGIN VE HAYDAR KUTLUYA ÖZGÜRLÜK

Uluslararası Af Örgütü Kutlu ve Sargın'ı Ayın Tutukluları İlan Etti

Uluslararası Af Örgütü ayın tutuklusu kampanyası - Haziran 1988:

Aşağıda hikayesi anlatılan kişiler düşünce suçlusudur. Herbiri politik inançları, derisinin rengi, cinsiyeti, etnik kökeni veya dili nedeniyle tutuklanmıştır. Hiçbiri şiddet kullanmamış veya savunmamıştır. Onların devam eden gözaltı süreleri Uluslararası İnsan Hakları Bildirgesinin ihlalidir. Uluslararası başvurular onların salıverilmesine veya gözaltı koşullarının iyileştirilmesine yardım edebilir. Bu tutuklularla ilgili olarak yetkililere yazılacak mektuplar dikkatli ve nazikane kaleme alınmalıdır. Düşüncelerinizi dile getirirken, insan haklarına olan ilginizin hiçbir biçimde politik partizanca olmadığını açıklamalısınız. Hiçbir belge tutuklulara gönderilmeyecektir.

TÜRKİYE

Dr.Nihat Sargın ve Haydar Kutlu: Türkiye İşçi Partisi'nin 61 yaşındaki genel sekreteri ve Türkiye Komünist Partisi'nin 43 yaşındaki genel sekreteri, 16 Kasım 1987 tarihinde yıllarca süren sürgünden dönüşlerinden beri tutuklu bulunuyorlar.

Ekim ayında TKP ve TİP birleşerek TBKP'yi kurmaya karar verdiler. TİP 1980'deki askeri darbeye kadar legaldi, ve diğer bütün politik partiler gibi yasaklandı. TKP 1920'lerden beri illegal. İki lider şiddetle ilgisi olmayan politik faaliyetlerini legalleştirmek için geri döndüler.

Türkiye'deki yasal gözaltı süresinin maksimum sınırı da ihlal edilerek Dr. Nihat Sargın ve Haydar Kutlu Kutlu Ankara Polis Merkezinde 19 gün gözaltında tutuldular, avukatları ve aileleriyle görüştürülmeksizin. Avukatlarıyla görüşmelerine izin verilen ilk gün 7 Aralık'ta sorgu süresince işkence gördüklerini açıkladılar.

Dr. Sargın savcıya yazdığı dilekçesinde, 170 saatlik bir uykuya sürüklendiği, dövüldüğünü, kollarından havaya kaldırılarak askıya alındığını ve direncinin kırılması için ilaç verildiğini yazdı. Onun ve Haydar Kutlu'nun şikayetleri savcı tarafından geri çe[illegible] Dr.Sargın daha sonra karşılaştığı kötü muamele sonucu sağ omuzunun zedelenmiş olduğunu belgeleyen bir rapor sağladı.

Onlar hakkındaki suçlamalar, illegal örgüt üyesi olmak, komünist propaganda yapmak, yurtdışında devlet aleyhine faaliyette bulunmak, yetkililere hakaret etmek ve suç işlemeye teşvik etmek. Eğer suçlu bulunurlarsa çok uzun yıllar sürecek hapis cezalarına çarptırılacaklar.

Lütfen çok çabuk ve koşulsuz olarak salıverilmeleri için nazikane başvurularınızı şu adrese gönderiniz:

Turgut Özal
Başbakan
Başbakanlık/Ankara/ Türkiye

Avrupa Parlementerlerinin Çağrısı

Strasbourg'ta Avrupa Parlamentosunun Sosyalist, Sosyal Demokrat, Komünist, Liberal, Hıristiyan Demokrat, Yeşil grup mensubu 95 üyesinin Türkiye Hükümeti'ne yaptığı çağrıda şöyle deniliyor.

Sayın Kutlu ve Sargın hakkındaki dava 8 Haziran günü Ankara'da başlıyor. İki Genel Sekreterlerin hiçbir şiddet eylemiyle suçlanmadıklarını savcı kendiside iddianamede kabul ediyor (s.62). Kutlu ve Sargın'ın şu iki nedenle suçlandıkları ve mahkum edilmelerinin istendiği iddianamede açıkça görülüyor: **Birincisi,** komünist inançlara sahip olmak s.14, **İkincisi,** Kürt halkının demokratik hakkını savunmuş olmak (s.118)

Sargın ve Kutlu'ya yöneltilen bu suçlama, davanın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 9,10 ve 11. maddelerine aykırı olduğunu gösteren yeni bir kanıttır.

Öte yandan, dava, Türk hükümetinin Türkiye'de demokrasinin yeniden kurulacağı konusunda son zamanlarda yaptığı açıklamalarla çelişmektedir.

Türk hükümetine, iki genel sekreterin ve inançları nedeniyle koğuşturmaya uğrayan herkesin derhal serbest bırakılması, bunun yanı sıra Ceza Yasasında Türkiye'de düşünce özgürlüğünü ve politik etkinlikleri güvence altına alan zorunlu reformlara gidilmesi çağrısında bulunuyoruz.

Mahkemeyi izlemek için 72 hukukçu, parlamenter ve gazeteci Ankara'da

Sargın ve Kutlu davasını izlemek için gelen uluslararası gözlemcilerin ülkelerine göre dağılımı şöyle:

FRANSA:
Charles Lederman - (Senatör), **Francis Wurst** - (Avrupa Parlamentosu üyesi), **Salmon Mirelle** - (Hukukçu, Uluslararası Demokratik Hukukçular Birliği Temsilcisi), **Anne Marie Delmares** - (Hukukçu, 92. Bölge Baro Yönetim Kurulu üyesi), **Jean Luc Rivoire** - (Hukukçu, 92. Bölge Baro Başkanı). Bu iki hukukçu aynı zamanda Uluslararası Katolik Hukukçular Hareketi, Paris Barosu ve Orta Fransa Barolar Birliği'ni temsilen gidiyor. **Elen Maglione** - (Yargıç, Fransa Yargıçlar Sendikası temsilcisi).

BELÇİKA:
Anne Andries de Boer - (Yeşil-Radikal koalisyon temsilcisi - Radikal, Pasifist Sosyalist, Yeşil ve Komünist Parti Koalisyonu yöneticisi. Aynı zamanda İşçi Partisi, Hristiyan Demokrat ve Demokrat Parti adına raportör olarak gidiyor. Hollanda parlamentosunun 3/2'sini temsilen gidiyor.), **Sietske Land** - (Hukukçu, Hollanda Barosu, Uluslararası Hukukçular Birliği ve Avrupa Demokratik Av. Birliği adına gidiyor.)

İNGİLTERE:
Lord Tonny Gifford - (Hukukçu), **John Bowden** - (Hukukçu), **Gordon Mc Lennon** - (İngiltere Komünist Partisi Genel Sekreteri).

İSVEÇ:
Per Stadig - (Hukukçu).

AVUSTURYA:
Alfred Bartel - (Gazeteci, Volksstimme gazetesi).

KANADA:
Van Hauten - (Gazeteci, Barış ve Sosyalizm Sorunları Dergisi).

İSVİÇRE:
Jack Schneider - (Hukukçu - Cenevre Genç İlerici Hukukçular Birliği Başkanı).

DANİMARKA:
Claus Bergsoe - (Hukukçu, Danimarka İnsan Hakları Merkezi ve Danimarka Politik Davalar Derneği temsilcisi), **Pelle Voight** - (Parlamenter, Sosyalist Halk Partisi).

Devamı 7. sayfada

SBKP Ulusal Konferansına Doğru

YENİLENME MÜCADELESİ KESKİNLEŞİYOR

28 Haziran 1988'de SBKP'nin 19. Ulusal Konferansı çalışmalarına başlayacak. Bundan önceki 18 konferanstan 13'ü Lenin'in sağlığında yapılmış. 18. konferanstan bu yana 47 yıl geçmiş. 19 konferans hazırlıklarına bakılırsa, Sovyet toplumu yarım yüzyılı aşkın bir süredir ilk kez partinin genel bir forumunu böylesine canlı ve yapıcı bir ortamda karşılıyor. 23 Mayısta yapılan SBKP MK Plenumunda onaylanan ve halkın görüşlerine sunulan Ulusal Konferans tez tasarılarının konferansa kadar geçecek olan bir aylık sürede SBKP'de ve Sovyet toplumunda tartışmaların odak noktasında bulunacağını söylemek yanlış olmasa gerek. Bu yazı hazırlandığında henüz tez tasarıları yayınlanmamıştı. Ancak son ayların gazete ve dergilerinden yaptığımız bu derlemenin Ulusal Konferans öncesi Sovyetler Birliği'ndeki durumu bir ölçüde de olsa yansıtabileceğini umuyoruz. İkinci yazımızda tez tasarılarının da ışığında konuyu incelemeye devam edeceğiz.

1985 Nisanında yapılan SBKP MK Plenumu yenilenme sürecini başlattı. 1986'da yapılan SBKP 27. Kongresi 1987 Ocak Plenumu ve 1987 Kasımında yapılan Ekim Devriminin 70. yıldönümü toplantıları yenilenme sürecinin gelişmesinde önemli dönüm noktaları oldular. Bu dönemi değerlendirirken 21 Ocak 1988 tarihli **Pravda**'da şöyle deniyordu: "1985 Nisanında başlatılan toplumun devrimci yenilenmesi, Lenin'den sonraki tüm tarihimiz boyunca sosyalizmin en büyük ve en radikal yenilenme programıdır."

Lenin'in ölümünden perestroyka dönemine kadar geçen zaman 60 yılı aşıyordu. Bu sürenin yarısına yakını Stalin yönetiminde, 18 yılı da Brejnev önderliğinde geçiyordu. Profesör **Anatoli Butenko**, Stalin'le Brejnev'in arasında önemli ayrılıklar olduğunu kaydetmekle birlikte, bu dönemde Leninci sosyalizm anlayışına aykırı olarak "sosyalizmin Stalinci-Brejnevci modelinin" oluştuğunu belirtiyor. **(Raboçiy Klas I Sovremenniy Mir, 1988, N 2)** Pek çok yazıda ise merkeziyetçi-idari yönetim biçimini temel alan ve bürokratizmin, formalizmin etkin konumlara gelmesinde belirleyici olan dönemin Stalin'in yönetimde olduğu yıllarda olduğuna işaret edilerek, "tarihsel olarak iki sosyalizm anlayışının, yani Leninci ve Stalinci sosyalizm konseptlerinin oluştuğu" ifade ediliyor. **(Moskova Haberleri, N 19)**

Sosyalizmin Leninci anlayışının günümüz koşullarına uygulanmasını amaçlayan yenilenme stratejisi; ekonomik, sosyal, politik ve ideolojik açılardan köklü dönüşümler yapılmasını öngörüyor. SBKP yönetimi yenilenme sürecinin devrimci bir süreç olduğunu belirtiyor. Devrimci yenilenmenin gerçekleştirilmesi için ise yığınların bu sürece katılmalarının zorunlu koşul olduğuna dikkat çekiyor. Şubat (1988) Plenumunda M.Gorbaçov şöyle diyordu: "İnsanların insiyatiflerinin, yaratıcılıklarının, bağımsızlıklarının önündeki zincirleri tam anlamıyla koparamadığımızdan dolayı çok şey kaybettik ve kaybetmeye devam ediyoruz. Perestroykanın en büyük, en zor, ama en önemli görevi işte buradadır. Bugün abartmasız herşey bu görevin başarılmasıyla bağlıdır."

Ne ki uzun onyıllar boyunca egemen olan kişinin putlaştırılması ve durgunluk dönemleri, yalnızca ekonomik ve politik yapıda değil, psikolojik ve kültürel alanlarda da (hatta belki de bu alanlarda daha fazla) yenilenmenin önüne inatla engeller çıkarıyor. Bir işçinin, "ülkede 30 yıl ölü sessizliği vardı, yüksek sesle konuşmak mümkün değildi. Ve birden konuşulmaya başlandı. Üstelik böylesine yüksek sesle ve ateşli biçimde" diyerek ifade ettiği tepki bunun bir örneği olsa gerek. **(Izvestiya, 1 Mayıs 1988)**

Aynı gazetenin 11 Mayıs tarihli sayısında ise bir başka okur devrimci yenilenmenin koşulları üzerine görüşlerini açıklarken şöyle yazıyor: "Bu kendine özgür 'devrimci durumun' kaynakları nerededir? 'Yukarıdakiler' yönetim stillerini gerçekten de sonuna dek tükettiler. 'Aşağıdakiler' ise herşeyin eskisi gibi kalmasına tümüyle karşı çıkan bir durumda değildirler."

Bu konuda **Yeni Zamanlar** dergisinde (N 15) profesör **Anatoli Butenko** şunları vurguluyor: "Günümüzün özgüllüğü şuradan kaynaklanıyor: Tarihsel gelişmenin geçmiş onyıllardan bize miras kalmış olan devletçi-idari sosyalizmin yenilenmesi, onun gerçek, Leninci bir sosyalizme dönüştürülmesi söz konusudur. Tüm ölçütleri açısından (onun temelini oluşturan çelişkiler, mücadele eden güçlerin karakteri, politik iktidardaki ve ekonomik düzendeki değişimlerin özü bakımından) gerçek bir devrim olarak gündeme gelen böylesi bir niteliksel dönüşüm öteki devrimlere hiç benzememektedir; tarihte bir benzeri yoktur. İşte gelişmekte olan perestroykanın pekçoklarını korkutan alışılmamışlığı buradan kaynaklanmaktadır. Kimilerinin rotalarını şaşırmalarının, gerçekleşmekte olan dönüşümlerde kendi yerlerini bulamamalarının ilk nedeni buna dayanmaktadır. Bu nedenle 'sosyalizmin ardından ağlayanlar' ortaya çıkıyor. Sosyalizm tahrip ediliyor diyorlar. Evet tahrip ediliyor. Ama tahrip edilen hangi sosyalizm? Dogmatik, bürokratik sosyalizm!"

Yine aynı yazıda perestroykaya karşı farklı yaklaşımları olan toplumsal güçler şöyle ifade ediliyor: "En etkin konumda olanlar perestroykayı savunanlar. Onlar aktif faaliyette bulunan emekçilerin ezici çoğunluğudur. (...) Halkın önemli bir bölümünü, perestroykaya karşı yaklaşımını hala kesin olarak belirlememiş olanlar oluşturuyor. Perestroykanın belgileri ve amaçları bunlara çekici geliyor, ama onun gerçekleşebilirliğinden kuşku duyuyorlar. (...) Durum değişirse aceleciliğin kurbanı olmamak için aceleci davranmamak gerektiği sonucuna varıyorlar. Eski düzenlerin bilinçli savunucuları, perestroykanın açık karşıtları ise perestroyka yandaşlarına karşı direniyorlar. Bunlar Stalin'i bugün de itiraz götürmez bir önder ve öğretmen olarak görüyorlar. (...) Bunlar hiçbir şeyin değiştirilmemesi gerektiğine inanıyorlar. İktidar eskisi gibi katı ve sert olmalı ve yönetici kadroların elinde bulunmalı, yoksa geri döndürülmez değişiklikler olabilir, bunun sonucunda ise ideallerimizi tümüyle kaybedebiliriz diyorlar."

Moskova Haberleri'nde (N 19) gazetenin politik yorumcusu **Dmitri Kazutin** şunları yazıyor: "Mücadele eskiden örneği görülmemiş biçimde açık olarak yürütülüyor." **Kazutin,** basında yer alan perestroyka karşıtı yazılardan söz ederek şunu ekliyor: "Tutucu güçler partinin içinde de vardır. Partinin, perestroykanın lideri konumunu güvence altına almak, yalnızca böylelerinin direnişlerini sürekli olarak aşmakla mümkündür."

Nikolay Şmelyev ise duyduğu tedirginliği bir uyarı biçiminde ifade ediyor: "İnsanın aklına ister istemez şöyle bir düşünce geliyor: Ülkede perestroykaya karşı sessiz bir komplo oluşabilir, ya da halihazırda oluşmaktadır. Bu sessiz komploda yöre yönetimlerinin bir bölümünün ve bir dizi merkezi kurumun çıkarları giderek birbirine yakınlaşmaktadır." **(Noviy Mir, N 4)**

Sovyet basınında perestroykanın başarılı olacağına ilişkin çok daha iyimser yaklaşımlarla yazılmış yazılara rastlamak da mümkün. Hatta bunların bir kısmı perestroyka sürecinin artık geri döndürülemez bir duruma geldiğini iddia ediyorlar. Kuşkusuz iyimserlik için nedenler vardır. Üç yılda Sovyet toplumunun atmosferi değişmiş, insanlar eskisine oranla oldukça aktifleşmiştir.

Devamı 5. sayfada

Kapitalizm nükleer silahlardan arındırılmış bir dünyayı benimseyebilir mi?

Nükleer bir yokoluşun ciddi tehdidi, dünyayı uygarlığın ve insanlığın kurtarılması için pratik yollar aramaya zorluyor. Bütün ülkeler, halklar, sınıflar ve sosyal gruplar için yaşamsal önemi olan bu arayış yeni bir politik düşünceyi gerektiriyor. Bu bütünsel ve çelişkili dünyada, sosyalist ülkelerin uluslararası güvenlik ve işbirliği için kapitalist devletlerle birlikte etkili bir sistem kurmaları gerekiyor.

***

Doğal olarak bu durum Marksist teoriyi birçok sorunla karşı karşıya getiriyor. Bu sorunların en önemlileri Mihail Gorbaçov'un Oktobr devriminin 70. yıldönümü raporunda dile getirilmişti. Nükleer bir felakete uğrama riskinden ve karşılıklı cepheleşmeden kurtarılmış güvenlikli ve bilinçli olarak düzenlenmiş bir dünya kurma çalışmaları da bu sorulara verilecek cevaplara bağlıdır.

Kapitalizm varken böyle bir dünya kurmak mümkün mü? Böyle bir durum, güç politikasından ve toplumun militarizasyonundan vazgeçilmesini ve silahsızlanmayı gerektiriyor ki, bu önlemler kapitalizmin özüne ters düşmekte. Ama eğer bu çelişkinin çözümsüz olduğunu varsayarsak, silahsızlanmanın ve nükleer silahlardan arındırılmış, kaba kuvvete yer verilmeyen bir dünyanın güzel bir hayalden başka bir şey olmadığını kabul etmiş oluruz.

Bu ikileme yanıtın, kapitalizmin bütünlük içindeki karşılıklı bağımlı bir dün, yada kapitalizmin gelişmesindeki değişikliklerde aranması gerekecek gibi görünüyor.

Bazı radikal sol teorisyenler bugün kapitalizmin, silah sanayiinin genişlemesi olmaksızın yaşamını sürdüremeyeceğini savunuyorlar. Bu tezi kabul ettiğimiz takdirde, militarizasyon kapitalizmin ayrılmaz bir parçası olduğu için silahlanma yarışının ve karşılıklı cepheleşmenin kaçınılmaz olduğunu kabul etmemiz gerekiyor. Ayrıca, kapitalizm varoldukça silahlanma yarışının durdurulamayacağını ve silahsızlanmanın da olmayacağını da kabul etmemiz gerekiyor.

Bu durum politik olarak eksik bir yaklaşım. Gerçekten aşırı derecede kötümser bir yaklaşım çünkü, iki ayrı sistemin barış içinde yanyana yaşamasının imkansız olduğunu ve buna bağlı olarak da kalıcı bir barışın kazanılamayacağı sonucuna vardırıyor. Daha da öte, maceracı politikaların sessizce onaylanması anlamına geliyor ve insanlığın nükleer savaştan kurtarılması için kapitalizmin yok edilmesinden başka yol olmadığı sonucuna götürüyor.

Y.KRASİN

Bu kuşkusuz ki, sosyalist idealleri paylaşmayan geniş çevreleri barış hareketinden dışladığı için sekter bir yaklaşım.

Kapitalizmi sosyal bir boşlukta varolan bir olgu gibi algılayan sol kanat radikallerinin konumlarını güçlendirmek için ileri sürdükleri bu gerekçeler savunulamaz. Aynı zamanda, kapitalizmin varolduğu karmaşık uluslararası ortam onun üzerinde artan bir etki gösteriyor, onun bazı yasa ve uygulamalarında da değişmeyi beraberinde getiriyor. Sonuç olarak, kapitalizmin saldırganlığı tümüyle bastırılamasa bile, kontrol edilebilir.

Kapitalizmin, diğer ülkelerin içişleri ne karışmaya yönelik yayılmacı politikasını terk etmediği bir gerçek. İdeolojik ayrılıkları uluslararası ilişkiler düzeyine taşıma gayretinde dünya devrimine ve sosyalizme karşı duyduğu sınıf kini somutlanıyor.

Giderek daha da karşılıklı bağımlı ve uluslararası hale gelen toplumda emperyalizmi dizginlemeye yetenekli, önemli güçler vardır. Sosyalizm geliştikçe ve onun sosyal ve ekonomik gelişmesi hızlandıkça sosyalizmin barışçı potansiyeli de gelişecektir. İşçi sınıfı ve onun mesleki ve politik örgütleri barış savaşımının içinde giderek daha çok yer alıyorlar. Bağlantısızlar hareketi güçlenirken savaş karşıtı kampanya da hareket kabiliyeti kazanıyor. Bu barış güçleri, emperyalist ülkelerdeki kontrolsüz militaristleştirmeye karşı koymakta ve emperyalizmin değişen duruma uymasını sağlamakta, onu manevra yapmaya, uzlaşma çözümleri ve anlaşmaları kabul etmeye zorlamaktadır.

Eşit değerde önemli bir başka konu daha var. Kapitalist ülkelerde hakim sınıfın temsilcileri, bu arada yönetici çevreler, nükleer çağda yaşayan insanlığın ortak kaderini kamuoyunun bilincine çıkaran yaygın süreçlerin dışında kalamamaktadır.

Kapitalist ülkelerdeki tekelci burjuvazi elbette türdeş bir kitle değildir. Devrimin zaferinden sonraki ilk yıllarda Lenin, "kaba burjuva, saldırgan burjuva ve gerici burjuva" kamplarının yanı sıra "uluslararası burjuvazinin pasifist bir kampı"nın da bulunduğunu belirtiyor ve Sovyet dış politikasında "sadece işçilerin ve köylülerin barışçı davranışlarını değil, aynı zamanda sağduyulu burjuvazinin ve hükümetlerinin dev gibi büyük bir bölümünün barışçıl davranışlarını beklemekteyiz." diyordu.

Lenin'in de değindiği konular, atom ve uzay çağında burjuvazinin de içinde varolan kendini koruma doğal içgüdüsüne bağlı olarak güçlenmektedir. Uluslararası politikaya karşı tutumuyla bu sosyal katmanda siyasal bir ikiye bölünme göze çarpmaktadır: "savaş partisi" ve "barış partisi". Her ikisi de aynı sınıf konumlarına dayanmakta ve her ikisi de sosyalizme ideolojik ve sosyal bir sistem olarak karşı çıkmaktadırlar. Ama bir tanesi sosyalist ülkelere karşı cepheleşme tutumu izlerken, öteki "parti" atom ve uzay çağının gerçeklerini akılda tutarak göreceli barışçıl ve daha çok politik-ideolojik nitelikli mücadele yönünde tercihlerini belirleyerek, silahsızlanma ve kalıcı bir barış için adımlar atılmasının gerekliliğini savunmaktadır.

Tabii ki, ABD ve NATO ülkelerindeki militarist çevrelerin saldırgan politikaları, onların sınıfsal ekonomik çıkarlarından, sosyalist devletler üzerinde askersel üstünlük kazanma isteklerinden, silahlardan elde ettikleri dev kârlardan ve isteklerini diğer ülkelere kabul ettirme özlemlerinden besleniyor. Öte yandan, bu çevreler de nükleer bir savaşın felaketlere yol açabilecek sonuçlarının da farkındalar. Kamuoyu tarafından militarizmin benimsenmemesi, Sovyetlerin barış girişimlerine karşı sempatinin artması ve politik-askersel eşitlik Batının en çılgın kafalarını da kendine getiriyor. NATO ülkelerinin yönetici çevrelerinde düşünce ve davranışlar arasındaki bu çelişki emperyalizm için tipik olan güç kullanma politikaları ve barış içinde yanyana yaşamanın prensipleri ile uyuşan görüşme ve sağduyulu uzlaşmalar politikası arasındaki dalgalanmaları açıklamaktadır.

Aynı zamanda, burjuvazinin aklı başında kesiminin konumları hakkında da hayallere yer olmamalıdır. Onlar da sınıf çıkarları doğrultusunda hareket ederler, ama kapitalist sistemin kendini günümüz gerçeklerine uygun olarak koruma stratejisini izlemeye çalışırlar. Tahrip araçlarının kontrolsüz artışının hiçbir sistem için iyi sonuçlar vermeyeceği gerçeği de giderek daha iyi anlaşılmaktadır.

Burjuvazinin kapitalizmi yeni duruma kısmi reformlarla uydurmaya çalışan önemli bir bölümü, silahlanma yarışının yükselmesi ve askersel bütçelerin sürekli artırılmasının, "sosyal denge" politikasının işleyiş mekanizmasını zedeleyeceğinden ve bu durumun pek çok karışıklığa yol açacağından kaygı duymaktadır. Bu duygular genellikle Batı Avrupalı iş çevrelerinde yaygın. Onlar da artık silahlanma yarışının hızlanmasının, burjuva reformizminin de altında patlamaya hazır bir bomba olduğunun farkına varıyorlar.

Atom ve uzay çağının gerçeklikleri, dünyadaki güçler oranındaki değişmeler, sosyalizmden gelen enternasyonalist etkiler, dünya olaylarında kamuoyunun artan rolü ve gelişmekte olan

ülkelerin eşit olmayan durumlarının ve yeni sömürgeci yöntemlerle sömürülmelerinin patlayıcı sonuçları; bunlar kapitalizmin savunucularını varlıklarını devam ettirebilmek için insanlığın, uygarlığın yokedilmesini önlemekteki kararlılığı ile belirlenen ortama uymaya zorlayan etkenler.

Yine de şunu sormak mantıklı olur: Prensip olarak kapitalist toplum nükleer silahlardan arındırılmış ve silahsızlandırılan bir dünyada işleyebilir ve gelişebilir mi? Askersel üretimin sivil kullanıma geri döndürülmesi ve buna bağlı olarak silahsızlanma yolunda atılacak önemli adımlar, bu kolay olmayan sorunun cevabına bağlı. Bir dizi gerekçe, bu sorunun olumlu yanıtlanacağına işaret ediyor. Her ne kadar emperyalizm militarizmin büyümesinin yollarını asfaltla döşüyorsa da, militarizm onun temel ve olmazsa olmaz özellikleri arasında değildir. Cephane endüstrisi, tekelci kapitalizmle özdeş olmaktan uzaktır. Bu sektörün dev boyutlar aldığı ABD'de bile 500 en büyük işletmenin ancak yaklaşık onda biri doğrudan bu kapsama girmektedir. Cephane üreten işletmelerin çoğu da aynı zamanda sivil üretimde önemli konumlara sahip bulunmaktadır. Bu da, askersel-sınai kompleksin gelişmesinin geri dönülmesi imkansız olmayan bir süreç olarak düşünülmesine zemin hazırlamaktadır.

Finlandiya, Avusturya ve daha başka ülkelerin örneklerinde de kapitalist ekonominin askerleştirilmeden de varolması ve hızla gelişmesinin mümkün olduğu pratik olarak kanıtlanmıştır. Bu örneklerin küçük ülkeleri kapsadığı söylenerek kolayca itiraz edilebilir. Ancak büyük devletleri kapsayan örnekler de mevcut; Japonya, Federal Almanya ve İtalya'daki "ekonomik mucizeler" buna örnek. Buralarda daha sonraları askerselleşmeye doğru bir gelişmenin görüldüğü de gerçek. Ama yine de modern kapitalist ekonominin minimal askerselleştirme harcamaları çerçevesinde hızlı bir gelişme gösterdiği bir dönem olmuştur.

Kapitalist ekonominin askerselleştirilmesinin olumsuz etkisi kendini daha da belirgin ortaya koymaktadır. Bunun bir örneği, askeri harcamaların sonucunda görülmemiş bütçe açıklarının ve hızla artan bir borçlanmanın gözlendiği ABD'dir. Bütün bunlar, içte ekonominin istikrarsızlaşması, borsalardaki döviz oranlarında dramatik düşüşler, Dolar'ın devalüasyonu ve benzeri konularda kendisini göstermektedir.

Bunlardan, büyük sermaye sahiplerinin ekonominin demilitarizasyonu konusunu gönüllülükle onaylayacakları sonucuna varılamaz. Günümüzde ekonominin demilitarizasyonu konusunda tamamen zıt eğilimler galip; ve askersel-sınai komplekslerinin etkili güçlerine karşı "barış ekonomisi" için yoğun bir mücadele mevcut. Egemen sınıf bu mücadele boyunca bir tercih yapmak zorunda. Ancak, askersel üretimin, askersel olmayan üretime dönüştürülmesi olasılığının varolması önemli. M.Gorbaçov, "Bu bizim kanaatimiz ve bilim de kanıtlıyor ki, teknolojinin ve üretim organizasyonunun bugünkü düzeyinde ekonominin demilitarizasyonu mümkün." diyor ve devam ediyor; "Bu aynı zamanda barış yararına bir seçim de olacaktır."

Çok açık biçimde görülüyor ki, tekelci burjuvazinin yönetici kesimlerinin kavgacı politikaları çıkmaza götürmekte. Bu yüzden Batılı birçok politikacı ve politika düşünürü başka bir açıdan çözüm arayışları içine girdiler. İki farklı sosyal sisteme sahip devletin barış içinde yanyana yaşama koşulları altında yapıcı bir diyalog sürdürme ve akla uygun uzlaşmalara ulaşma yönünde giderek daha fazla eğilim gösteriyorlar. Bu yeni eğilimlerin kanıtı ise iki sınıf füzeyi ortadan kaldıran Amerikan-Sovyet Anlaşmasının yakında imzalanmış olması.

Silahsızlanma yolunda önemli ilerlemelerin olabileceği pratikte de kanıtlanmıştır. Ama bu sadece, uzun ve zor bir yolda atılan ilk adımdır. Militarizme güç felsefesinin ve güç politikalarının ataletine karşı uzun ve güç bir mücadeledir önümüzde yatan. Sonuçları ise, mücadelenin boyutlarına, mücadelede yer alan güçlerin koordinasyonuna, savaş karşıtı ve emperyalizmin askersel-sınai komplekslerine ve temsilcilerine karşı etkinliklere bağlı olacaktır. Bugünkü tarihin bu derin eğilimleri güvenlikli bir dünyaya geçişin; güven, evrensel güvenlik ve şiddetin reddi ilkelerine dayanan, bütün ülkelerin ve halkların çıkarlarına saygılı yeni bir ekonomik ve politik dünya düzeni kurulmasının umuduna dayanıyor.

Yeni düşüncenin ilkelerini politik bir pratiğe dönüştürmek bir hayal değil, iyimserlik esinleyen gerçek bir hedef. Yüzyılın sonuna gelindiğinde uygarlığımızı tehdit eden korkunç tehlikelere rağmen yeni düşünce toplumsal ilerlemenin sonsuz yolunu aydınlatıyor, çünkü insanlığın yaşamını devam ettirme yolundaki derin gereksinimi açıklıyor.

(Pravda, 28 Ocak 1988)

YENİLENME

Baştarafı 3. sayfada

SBKP yönetimi, perestroykanın başlangıcından, geçen yılın sonlarına kadarki birinci aşamasının en önemli kazanımlarından birini bu "atmosfer değişiminde" görmüş, diğerinin ise yenilenme konseptinin ortaya atılıp biçimlendirilmesi olduğunu vurgulamıştır. Ancak asıl önemli olan şimdi ikinci aşama da gündemde durmaktadır: Bu konsepti tüm topluma, tek tek herkese maletmeye çalışmak, onu pratikte uygulamak. Bu aşamanın belirleyici olmasından dolayı maddi ve manevi çıkarları böylesi bir yenilenmeden zarar gören çevreler düne oranla daha güçlü bir direniş göstermektedir. M.Gorbaçov, "güçlükler şimdi daha fazlalaştı" derken bu gerçeği ifade etmiştir. **(Pravda, 23 Mayıs 1988)** Yine M.Gorbaçov'un son dönemde yaptığı çeşitli konuşmalarda perestroykanın yazgısı açısından belirleyici aşamanın önümüzdeki 2-3 yılı kapsayacağını belirttiğini hatırlatalım.

Yenilenme sürecinin başarısı yalnızca Sovyet halkının değil, tüm dünya halklarının, hepimizin başarısı olacaktır. Ancak istenilen şeyleri gerçekleşmiş gibi görme hatasından kurtulmanın zamanı gelmiştir. Bu bağlamda perestroykanın henüz geri döndürülmez bir nitelik kazanmadığını görmek gerekir. Bundan otomatik olarak perestroykanın yenilgiye uğrayacağı sonucunu çıkarmak da yanlıştır. Yapılması gereken durumu olduğu gibi kavramaya çalışmaktır. Perestroyka yokuş çıkmaktadır. Ondan dolayı yavaş gitmektedir. Ancak yokuş geride kaldığında gerçek anlamda bir hızlandırmadan söz etmek hayal olmayacaktır.

SBKP Ulusal Konferansının temel işlevi burada yatmaktadır. M.Gorbaçov'un deyişiyle, konferans "yalnızca yenilenme ve demokratikleşme süreçlerinin geri döndürülmezliğini güvence altına almakla sınırlı kalmayacak, aynı zamanda bu süreçlerin gelişmesine ve derinleşmesine yardımcı olacak olan politik, ideolojik ve örgütsel önkoşulları yaratmalıdır." **("Pravda, 11 Mayıs 1988)**

Ulusal Konferansın ele alacağı konular ikinci yazımızın konusunu oluşturacaktır.

Komünist Partisi'nin Legal Çalışması

Baştarafı 1. sayfada

Moskova zirvesinde Reagan'ın "insan hakları" konusunu gündeme getirdiğinin bilindiği, Amerika Birleşik Devletler Başkanının "Türkiye'de İnsan Hakları" sorununu dile getirip, getirmediği ve bu soruna nasıl bakmış olabileceği" üzerine yoldaşların görüşünün ne olduğu biçiminde bir soruyu şöyle yanıtladı: "Moskova'da yapılan zirve görüşmelerinde, Başkan Reagan'ın insan hakları üzerinde dururken Türkiye'de insan hakları sorununu ve genel sekreter yoldaşlarımızın durumunu hatırladığını zannetmiyoruz. Özellikle de Amerika'nın en sadık müttefiki ve NATO içerisindeki Türkiye'de, insan hakları barbarca çiğnenirken, insanlar işkencelere maruz kalırken, iki politik lider legal çalışmayı, komünist partisinin legal faaliyetini yürütmek istedikleri için hapiste tutulmak isteniyorlar, binlerce yıla varan ceza maddeleriyle yargılanmak isteniyorlarsa ve **Reagan da eğer bunları görmemezliğe geliyorsa, insan hakları sorununda samimi değildir, çifte standart uyguluyor demektir.** Basına bu sorudan yola çıkarak, şöyle seslenmek istiyoruz. Basın, Reagan insan haklarını dile getirirken, buna yer veriyor. **İnsan hakları artık günümüzde ülkelerin iç sorunu olmaktan çıkmıştır. Evrensel bir nitelik kazanmıştır, bu önemlidir.** Ancak bu önem, değerli basın mensubu arkadaşımızın sorduğu gibi, yeri geldiğinde ABD Başkanı Reagan'a basın tarafından hatırlatılmalıdır. İnsan haklarının evrenselliği bize göre böyle sonuç alabilir."

Basın toplantısından sonunda Mehmet Karaca yoldaş, Türkiye basınının Genel Sekreterlerin ülkeye dönüş kararlarını açıklamalarından itibaren konuya çok yakın ilgi gösterdiğini dile getirdi ve sözlerini şöyle bitirdi: "Zannediyoruz ki, 8 Haziranda davanın başlaması ile birlikte basının ilgisi yine yoğunlaşacaktır. Kanımız şudur ki, biz defalarca açıkladık, **demokrasi, demokrasiden yana tüm güçlerin ortak çabasıyla elde edilecek bir hedeftir.** Bu noktada tüm partilerin görevi olduğu kadar, olduğundan da öte basının işlevi, yeri vardır. Bize göre davanın kamuoyuna duyurulmasında basının önemli bir katkısı olmuştur, bu vesileyle Türkiye basınına teşekkür etmek isterim."

BASIN BİLDİRİSİ

Baştarafı 1. sayfada

nimize aykırı düşmektedir" diyerek onları yalnızca düşünceleri nedeniyle yargıladıklarını itiraf etmektedir.

İnsanlar belli bir düzene inandıkları, bu düzeni savundukları için yalnızca bu nedenle cezaya çarptırılmak istenmektedir.

İddianamede komünizm, komünistler ve komünist partisi hakkında keyfi ve subjektif değerlendirmeler yapılmakta ve bu değerlendirmeler suç kanıtı gibi gösterilmektedir. Bu nedenle de iddianame hukuki değil, politik bir belgedir. Bu politik belgeden güdülen amaç TBKP'nin legal olarak çalışmasının önlenmesi ve TBKP program tasarısındaki görüşlerin kamuoyundan saklanmaya çalışılmasıdır.

TKP ve TİP DGM savcıları tarafından hangi fiiller nedeniyle suçlanıyor? İddianamenin 62. sayfasında belirtildiği gibi, "genelde silahlı hareketi ihtiva etmeyen propaganda faaliyetleriyle", yığınsal kampanyalarla, belli somut istemler için eylem birliği yapmakla... İddianamenin 150. sayfasında belirtildiği gibi, kongre yapmakla, karar almakla... Demokratik bir hukuk düzeninin doğal faaliyetleri arasında yer alan böylesi fiiller, acaba hangi demokratik ülkede "suç"tur?

İddianame, TCK'nun 141 ve 142. maddelerinin arkasına sığınmakta, kendilerini, düşüncelerini, önerilerini halka anlatma özgürlükleri gaspedilen komünistler, savcılar tarafından, her türlü kötülükten zevk duyan, saldırgan, barbar kişiler olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Oysa Ankara Emniyet Müdürlüğünde 19 gün boyunca işkence görenler, Türkiye'ye Türkiye Birleşik Komünist Partisi'ni legal olarak kurmak üzere yetkililerin gözü önünde dönen Sargın ve Kutlu değiller midir?

TBKP Program Tasarısının görüşleri de savcılar tarafından ele alınmamakta dır. Çünkü bu görüşler, savcılığın komünizm hakkında öne sürdüklerinin tam tersini dile getirmektedir. Program Tasarımızı okuyan herkes, komünistlerin insancıl amaçlarını, işçi sınıfının ve öteki emekçilerin, bütün ülkenin ve bütün insanlığın çıkarlarını savunan politikalarını görebilir. Komünistlerin uğrunda mücadele ettikleri sosyalizmin demokrasi ile tam bir uyum içinde olacağını da burada görmek mümkündür.

Komünistlerin görüşleri günceldir, çağdaş ve ileri görüşlerdir, akıl ve sağduyunun ürünü görüşlerdir. Komünizm, demokratizmin, yurtseverliğin ve hümanizmin kararlı savunucusudur. TBKP Program Tasarısı böyle bir belgedir. Ankara DGM savcılarının görüşleri ise çağdışıdır, gericidir, günün gerçeklerini kabul etmeye yanaşmayan fanatik görüşlerdir. İddianame de bunun belgesidir.

Söz konusu dava, belli bir politik görüşün -12 Eylülcü, totaliter zihniyetin- belli bir politik amaca ulaşmak için komünist hareketin legalitesini ülkenin demokratikleşmesini önlemek için açılıyor. Seçimle hükümete gelip seçimle hükümetten gitmeyi programında madde olarak belirleyen TBKP'nin liderleri darbeyle iktidara gelmiş ve buna yönelik her türlü eleştiriyi zorbalıkla baskı altına almaya yeltenen zihniyetçe yargılanmaya çalışılıyor.

DGM savcıları, yazdıkları iddianameyle ülkemizde komünist hareketin yasak altında tutulmasının nasıl bütün öteki ilerici güçlere karşı sürekli bir baskı ve şantaj aracı olarak kullanıldığını da örnekliyorlar. Askeri mahkemede beraat etmiş olan aydınların dilekçe verme eyleminin "suç"muş gibi dile getirilmesi, DİSK davasına atıfta bulunulması, Boran'ın cenazesine katılmanın, İnsan Hakları Derneği'nin bir kampanyasına imza vermenin mahkum edilmeye çalışılması ibret verici yaklaşımlardır.

İddianamenin dili ve üslubu, onun Türkçemizle düzgün cümle kurmasını bile bilmeyen, imla kuralları ile hiç tanışmamış olan kişilerin kaleminden çıkmış olduğunu gizleyemiyor. Üstelik Genel Sekreterlerimiz Kutlu ve Sargın için yaklaşık toplam bin yıla yakın hapis cezası isteyen DGM savcıları, ülkemiz hukuk tarihi alanında da maddi hata yapmaktadırlar. Eğer bir yazım hatası değilse iddianamenin 20. sayfasında TCK'nundaki 141 ve 142. maddelerin 1926 yılında kabul edildiğini iddia etmektedirler. Oysa ilgili maddeler 1936 yılında İtalyan Ceza Yasasından aktarılmıştır. Savcılık, 1982 Anayasasına dayanarak komünizmi mahkum etmeyi denemektedir. Komünist partisinin amaçlarının anayasanın amaçlarıyla çeliştiği iddiasından yola çıkarak, savcılık, komünist faaliyetlerin cezalandırılması gerektiği sonucuna varmaktadır. Burada 1982 anayasasını korumak arzusu belirgindir. Bu, üstelik ağır hapis cezalarıyla yapılmak istenmektedir. Oysa bugün toplumun çoğunluğu 1982 anayasasını demokratik bulmamaktadır. Son genel seçimlerde bu görüşte olan partiler oyların yaklaşık yüzde 60'ını aldılar. Anayasanın getirdiği eski politikacılara politika yasağı Eylül 1987'de referandumla kaldırıldı.

Bu iddianameyle ülkemiz dünyanın gözünde küçük düşürülmekte, ülkemizin uluslararası saygınlığı zedelenmektedir. ABD'de içinde olmak üzere, sayısız Batı Avrupa ülkesinde komünist partilerinin yasal faaliyet yürütmelerine gösterilen tepki başka ülkelerin içişlerine karışmak isteme düzeyindedir. Bu iddianame de komünist partilerin iktidar oldukları ülkeler hakkında çizilen tablo, ülkemiz hakkında kapitalist sosyalist, farklı devletlerin "detanta düşman" izlenimini edinmelerine yol açacaktır. Üstelik de "komünist partisi bizim yapımıza uymaz" görüşünün defalarca tekrarlanması, bütün dünyaya "biz ilerleyemeyiz" demenin bir başka çeşididir.

Bugünkü rejimin sözcüleri TBKP'nin legal kurulması istemi öne sürüldüğünde, Türkiye'de zamanın bunun için henüz erken olduğunu söylediler. Başbakan bu görüşü birçok kez tekrarladı. Zamanın erken olup olmadığı tartışması bir yana, bugünkü iktidar sahipleri, bu açıklamalarıyla, komünistliğin ilerki bir tarihte suç olmaktan çıkacağını söylemiş oldular. Muhalefet partilerinin görüşleri de bu doğrultudadır.

Komünist partisi ilerki bir tarihte serbest çalışabilecekse, insanların şimdi komünist partisine üye ve yönetici oldukları için onlarca yıl hapis cezası istemiyle yargılanması büyük bir adaletsizlik olmaktadır. Bu durumda yapılacak ilk iş, Sargın ve Kutlu hakkındaki yargılamanın ortadan kaldırılması ve tahliyelerinin sağlanmasıdır.

TİP ve TKP Merkez Komiteleri, ülkemizdeki ve yurtdışındaki tüm demokratların akıllarına, vicdanlarına ve onurlarına sesleniyor. Gerginlik ve çatışma politikasının, totaliter devlet anlayışının bir sonucu olarak açılan bu davada genel sekreterlerimizin bir an önce tahliye edilmesi ve davanın ortadan kaldırılması için mücadelemize omuz veriniz! Mussolini dönemi İtalya'sından Türkiye'ye aktarılan TCK'ndaki 141 ve 142. maddeler kaldırılmalıdır! Biz gücümüzü demokrasiye olan inancımızdan, sosyalizme ancak demokrasi yolundan gidilebileceği, sosyalizmin ancak demokrasinin gelişmesiyle güçlenebileceği düşüncemizin yarattığı ivmeden alıyoruz. Başlamakta olan dava ise, bir tek şeyi gösteriyor: Komünist Partisi'nin legal çalışması Türkiyemizdeki demokratik istikrar için kaçınılmaz bir zorunluluktur.

1 Haziran 1988, Brüksel

Genel Sekreterlerimiz

Baştarafı 1. sayfada

duyuyorlar. Hapishanelerde politik tutuklulara yönelik baskı, işkence ve kötü muameleye biran önce son verilmelidir. Politik tutukluların haklı istemleri ve temel insan hakları kabul edilmelidir.

Partilerimiz ülkemizdeki demokrasi güçlerini politik tutukluların mücadelesini desteklemeye çağırıyor. Partilerimiz Avrupa kamuoyunun ve demokrasi güçlerinin ülkemizde insan haklarının kabaca çiğnenmesine sessiz kalmayacaklarına inanıyor.

3.Haziran 1988

TİP, TSİP ve TKP'nin

Baştarafı 8. sayfada

ni belirlemelidir. Bu bölümde dünyanın ve Türkiye'nin somut şartları ve gelişme perspektifi özetlenmeli, işçi sınıfının önderliğinde emekçi halk iktidarının, mevcut sosyo-ekonomik bunalımın kesin çözümü için yegane alternatif olduğu; bu iktidarın bir süreç boyunca sosyalizmi inşa edeceği açıkça konmalıdır.

İkinci bölüm, partinin diğer emekçi karakterli siyasetlerle ittifak halinde iktidara geldiğinde -ki bu iktidar işçi sınıfının öteki emekçilerin, çalışan halkın iktidarıdır- gerçekleştireceği başlıca demokratik, antiemperyalist, anti monopol, anti şoven köklü dönüşümleri tespit etmelidir.

Üçüncü bölümde, emekçi iktidarına giden yolda, bu iktidarın yolunu açan, onun ön şartlarını olgunlaştıran ve onu yakınlaştıran bir eylem programı yer almalıdır. Bu program, demokratik hak ve özgürlüklerin en geniş kapsamıyla toplumda geçerli olmasını ve yığınlara maledilmesini, emperyalizme karşı bağımsızlık mücadelesinin güçlendirilmesini ve günümüz dünyasında hayati öneme sahip barış mücadelesinin yükseltilmesini, tekellerin ekonomideki egemen konumlarının sınırlandırılıp geriletilmesini, Kürt halkının ulusal demokratik haklarının geçerli kılınmasını, bu hedeflere ilişkin acil talepleri ihtiva etmelidir.

YASALLAŞMA VE YASAL PARTİ: TSİP'in görüşü: Şu anda yasaklı olan devrimci partilerin yasala çıkmaları onların doğal haklarıdır. Demokrasinin asgarisi bunu gerektirir. Ancak ülkemizde demokrasi olmadığı için yasallaşmaya izin verilmemektedir. Onun için yasallaşma çabalarının büyük önemi vardır.

Ancak yasaklı partilerin yasallaşma hakkının kısa vadede elde edilebileceğinin göstergeleri henüz yoktur. Oysa hayat sürmektedir ve siyaset sahnesinde soldaki boşluk varlığını korumaktadır. O halde mevcut şartlarda solda yasal bir partinin oluşturulması son derece hayatidir ve ön çalışmalara gün yitirmeksizin başlanmalıdır. Ülkemizde bunun somut maddi şartları vardır, nihai kurtuluşu sosyalizmde gören yüz binlerce -belki de milyonla ölçülen- bir işçi, emekçi, aydın potansiyel böyle bir oluşumu beklemektedir. Bunun yanısıra solda yeralan bir kısım partiler, çevreler ve Marksist aydınlar yasal partinin el birliğiyle oluşturulmasına istekli olduklarını dile getirmişlerdir. Kaldı ki, siyasi birliğin yol alması, tüm Marksistlerin tek bir potada kaynaşmaları için de yasal parti en makul ve elverişli platformu oluşturacaktır. Bu durumda yasal partinin ön çalışmalarına acilen başlamak gerekmektedir. Böylece hem sosyalizmin yasal siyaset sahnesinde temsil edilmesini isteyen geniş bir potansiyelin özlemine cevap verileceği gibi, siyasi kapasiteleri atıl tutulan on binlerce Marksistin de örgütlü mücadelede kollektif çabaları devreye girebilecektir. Bu oluşum demokrasi mücadelesine ivme kazandıracağı gibi, yasallaşma hakkının toplumsal meşruiyetini hızla yaygınlaştıracak, onun elde edilmesini çabuklaştırıp kolaylaştıracaktır. Yasal partinin ön çalışmalarının hemen başlatılması ve tarafların bu girişimi var güçleriyle desteklemeleri, işçi sınıfının örgütlü siyasi mücadelesi içinde yer almayı isteyen, kendi yerini orada gören herkesi teşvik edecek ve yüreklendirecek, böylece yığınsal, işçilerin, emekçilerin, aydınların sahip çıktıkları, onların omuzları üstünde yükselen bir partinin temeli atılmış olacaktır.

TKP ve TİP'in görüşü: Ülkemizin demokratikleşmesi açısından, komünist hareketin üzerindeki yasakların kalkması ve komünist partinin yasallaşması zorunludur.

Türkiye'de birçok çevrede, komünist hareket üzerindeki yasağın kaldırılması yönünde, geçmişle kıyaslanmayacak ölçüde güç kazanan ortak bir görüş oluşmaya başlamıştır. Sargın ve Kutlu'nun ülkeye gidişi politik hayatı zehirleyen bu yasaktan ülkemizin kurtarılması yolunda beliren bu olanağı değerlendirmek amacını taşımaktadır. Komünist hareketin yasallaşması yönündeki çabalar çerçevesinde bu girişimin büyük önemi vardır.

Ancak, komünist hareketin üzerindeki yasağın bir an önce kaldırılması yönünde çok daha güçlü çabalar gerekmektedir. Çünkü egemen güçlerin en gerici, militarist kesimleri demokrasiye kapıyı kapamak için komünist hareket üzerindeki yasağı her türlü araç ve yöntemle sürdürmeye, komünistlerin onurlu mücadeleleri ile çoktan beri hak ettikleri toplumsal meşruiyeti yalan ve iftirayla önlemeye çalışmaktadırlar. Komünist hareketin yasallaşma hakkının ne kadar zamanda elde edileceği, bu hak uğrunda ve genel olarak Türkiye'nin demokratikleşmesi amacıyla bugün verilen mücadeleyi ne kadar daha fazla güçlendirebileceğimize bağlıdır.

Komünist hareketin yasallaşması çabaları ile yasal parti girişimini başlatma önerileri, eğer birbirinin karşısına konmadan ele alınırsa her iki partinin kanısına göre uyumlaştırılabilirler.

SONUÇ: Üç parti arasında birleşme perspektifine yönelik bu ilk toplantı olumlu bir adım olmuştur. Her üç parti görüşmelerden yararlanmışlar ve ortak görüşlerin altını bir kere daha çizmişlerdir. Bunun yanısıra, görüş farklarının giderilmesi için, taraflar karşılıklı anlayış göstermişler, sabırlı bir tutum izlemişlerdir. Ancak yukarıda da ifadesini bulan görüş farklarının bu ilk kademede aşılamayacağı anlaşılmıştır. Ne ki birleşmenin, işçi sınıfının mücadelesinin geliştirilip güçlendirilmesinde bir dönüm noktası oluşturacağı bilincinde olan her üç parti, birleşmeye temel olacak başlıca konularda görüş birliğine varılmasının mümkün olduğu inancıyla, birleşme sürecini olumlu doğrultuda geliştirmekte kararlıdırlar.

7 Mayıs 1988

Mahkemeyi izlemek için 72...

Baştarafı 2. sayfada

F.ALMANYA:

Dieter Keller - (DKP, Politbüro üyesi), **Christian Rahn** - (Hukukçu), **Wolfgang Breuer** - (Gazeteci, UZ gazetesi), **Gisela Parwez** - (Çevirmen), **Barbara Nille** - (DKP Hannover temsilcisi), **Horst Isola** - (Hukukçu), **Barbara Klawitter** - (Hukukçu), **Prof. Dr. Norman Paech** - (Hukukçu), **Hugo Molter** - (Barış Listesi Eyalet Parlamenteri), **Helmut Pickel** - (Gazeteci, Nürnberger Nachrichten gazetesi), **Prof. Dr. Klaus Liebe Harkort** - (Türkolog), **Rheinhard Hocker** - (Öğretmenler Sendikası temsilcisi), **Ute Johanson**- (Öğretmenler Sendikası temsilcisi), **Kromschröder** - (Gazeteci, STERN).

BATI BERLİN:

Klaus Feske - (Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi Politbüro üyesi), **Hans Duisberg** - (Gazeteci, Die Wahrheit gazetesi).

YUNANİSTAN:

32 kişi. (Aralarında Mikis Theodorakis, Atina Baro Başkanı, Pire Belediye Başkanı ve parlamentoda bulunan PASOK, Yeni Demokrasi, Yunanistan Sosyalist Halk Hareketi, Yunanistan Komünist Partisi ve İç Komünist Partisi'nden parlamenterler ile Yunanistan en büyük işçi sendikalarının başkan ve temsilcileri bulunuyor.)

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ:

Türkiye sorumlusu **Helmut Overdirk** ve bir avukat Uluslararası Af Örgütü adına davayı izleyecek.

İSVEÇ YAZARLAR BİRLİĞİ:

Türkiye Yazarlar Sendikası'nın konuğu olarak Türkiye'de bulunan İsveç Yazarlar Birliği Başkanı **Peter Curman** da davayı izleyecek.

DEMOKRATİK ALMANYA:

Frederick Wolf - (Hukukçular Birliği Başkanı)

Herausgeber: Infomedia Satz und Verlag GmbH, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1. **İsteme Adresi:** Infomedia Satz und Verlag GmbH, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1. **Ödeme:** Infomedia Satz und Verlag GmbH, Sparkasse Duisburg, BLZ 350 500 00, Konto Nr.: 219-006673. **Fiyatı: 1,** DM **Yıllık Abone:** 48,- DM. **yeni yol: Yazışma adresi:** M.Güler, Postfach 130 210, 4150 Krefeld, Federal Almanya.

TİP, TSİP ve TKP'nin Ortak Açıklaması

Tek bir Parti halinde birleşme sürecini tamamlama noktasında bulunan TİP ve TKP, bu noktanın konulmasından önce TSİP'le birlik perspektifi içeren ve temel konularda görüş ve deneyim alışverişinde bulunulmasını öngören bir toplantı önermişlerdir. Toplantıda dört ana konu ele alınmıştır. Yapılan görüş alışverişi ve tartışmalar sonucunda bir kısım konularda üç partinin de özde aynı görüşlere sahip oldukları, buna karşılık bazı konularda TİP-TKP ile TSİP arasında görüş farklılıkları bulunduğu tespit edilmiştir. Ele alınan konular ve partilerin bunlara ilişkin görüşleri şöyledir.

BİRLİK SORUNU: TİP ve TKP'nin görüşü: TKP ve TİP, güçlerini TBKP çatısı altında birleştirmekle üzerlerine düşen tarihsel sorumluluğun gereğini yerine getirmişler. Türkiye komünist hareketinin birliğine büyük bir katkıda bulunmuşlardır. Ancak bununla komünistlerin birliği süreci bütünüyle tamamlanmış olmuyor. Bu açıdan, TİP ve TKP'nin TSİP ile birliği özellikle önem taşımaktadır. Bu partilere önyargılarla yaklaşmayan Marksist parti ve çevreler, tek tek Marksist kişiler arasında söz konusu üç partinin birleşmesi yönünde haklı bir beklenti vardır. TİP, TSİP ve TKP'nin birliği komünist hareketin toplumsal meşruiyetini daha da güçlendirecek, geniş emekçi kitlelerinin ve aydın çevrelerinin komünist harekete güvenini artıracaktır.

Amacımız, çağdaş nitelikte bir komünist partisine, Marks, Engels ve Lenin'in fikirleri temelinde işçilerin, emekçilerin, aydınların kitlesel demokratik partisine yönelmektir.

TSİP'in görüşü: Üç partinin birleşmesiyle işçi sınıfının siyasi birliğinin sağlanmasında önemli bir merhale katedilmiş olacaktır. Ancak bu şekilde birlik tamamlanmış olmayacak, esas siyasi birlik, yığınsal bir proletarya partisi içinde yer alabilecek, kendi yerini orda gören diğer parti, çevre ve tek tek Marksistleri de bağrında topladığı zaman gerçekleşecektir. Böylesi bir siyasi birlik sürecinin geliştirilmesi doğrultusunda olanca çabanın harcanması gerekir. Üç partinin birleşmeleri için sürdürülecek olan bu çabalar siyasi birliğin en geniş kapsamıyla gerçekleştirilmesinde teşvik edici rol oynayacaktır. Hedef, işçi sınıfının, emekçi yığınlar içinde kök salmış, onların en geniş kesimlerine hitap eden, kitleler için cazibe merkezi olmaya yetenekli, emekçi halkı yığınsal boyutlarda mücadeleye seferber etmeyi becerebilen bir işçi sınıfı partisi olmalıdır.

DÜNYAYA VE TÜRKİYE'YE BAKIŞ: TSİP'in görüşü: Marksizmin canlı özü günümüzde dünyanın ve ülkemizin analizinde biricik klavuzdur. Ülkemizin ve dünyanın karşı karşıya bulunduğu problemlerin çözümüne yine Marksizmin yaratıcı ışığı yol göstermektedir. Teorik yenilenmeyi engelleyen, dogmatizme yol açan eğilimlere karşı mücadele etmenin, değişen şartlarda sürekli gelişen bir bilim, bir dünya görüşü olan Marksizmi canlı olarak yaşatmanın vazgeçilmez önemi vardır. Sosyalist sistemdeki yenilenme girişimleri, sosyalist demokrasinin daha geliştirilmesi için sarfedilen çabalar, sosyalizmin bir sistem olarak daha yetkinleştirilmesi ve sosyalist bireyin daha olgunlaştırılması için kitlelerin yaratıcı enerjisini seferber etmeyi hedefleyen atılımlar, varolan sosyalizmin nasıl canlı ve yaratıcı bir iç dinamiğe sahip olduğunun kanıtıdır. Bu olgu, hem işçi sınıfı enternasyonalizmine güç kazandırmaktadır, hem de ülkemiz sol hareketini olumlu yönde etkilemektedir.

Günümüz dünyasında barış mücadelesi birincil öneme sahiptir. Bu nedenle stratejik öneme sahip çözümlemelerde, sınıfsal çıkarlarla global insanlık sorunlarının karşılıklı etkileşimi asla gözden kaçırılmamalıdır.

TKP ve TİP'in görüşü: Türkiye ve dünyadaki gelişmelerin gerçekçi bir analizi ancak yaratıcı Marksizmin ışığında yapılabilir. Marksizmin özüne, günümüz koşullarında sahip çıkabilmek için dogmatik yaklaşımlardan sıyrılmak, teoride yenilenme gerekmektedir. Teoride yenilenme Türkiye somutunda her üç partinin ve değişik Marksist parti ve çevrelerin tek tek Marksistlerin ortak çabalarının eseri olacaktır.

TKP ve TİP barış için mücadelenin günümüzde toplumsal ilerlemenin ön koşulu olarak belirleyici bir önem kazandığını belirtmişlerdir. Sınıfsal olanla, genel insani olanın diyalektik birliğini ifade eden yeni teorik yaklaşımlar program ve politikalarımızı belirlemektedir.

TİP ve TKP, tüm Marksist çevrelerle bu teorik ve yöntemsel yaklaşımlar temelinde ortak görüşlerin yaratılabileceğine inanmakta ve komünistlerin birliğinin bilimsel platformunun bu yolla hazırlanmasına önem vermektedirler.

TİP ve TKP, dünya komünist hareketinin birliğinin ve tüm ilerleme güçlerinin enternasyonalist dayanışmasının barış ve toplumsal ilerleme açısından önemine inanmaktadırlar.

Sovyetler Birliği'nde toplumun her alanını kapsayan devrimci yenilenme süreci, Sovyet toplumunun azami demokrasinin gerçekleşmesiyle kazanmakta olduğu dinamizm, ideolojik ve kültürel alandaki yenilenme, SBKP tarihine eleştirel bakış, dünya çapında olduğu gibi, Türkiye sol güçleri açısından da önem taşımaktadır.

BİRLEŞİK PARTİ'NİN PROGRAMI: TİP ve TKP'nin görüşü: Program, partinin amacını ve amaca giden yolu bütünsel bir çerçevede ifade etmelidir. Bu nedenle hem partinin bugünkü amacı ve hem de temel amacı, Türkiye'nin ve dünyanın Marksist teori temelinde analizinden hareketle saptanmalıdır. Bunun yanısıra bugünden amacımıza götüren yol belirlenmelidir. Ayrıca partinin kimliği ve gelişme doğrultusu da programda yer almalıdır.

Türkiye ve dünyanın analizi, ülke sorunlarının önündeki başlıca engeli aşmanın bugünden barışın korunması ve ülkenin demokratikleşmesi için verilecek mücadeleye bağlı olduğunu ortaya koyuyor. Partinin bugünkü politik amacı, barış ve demokrasi mücadelesinin her alandaki hedeflerinin bütünsel bir ifadesi olmalıdır. Bu amaca götüren yol, barış ve demokrasi güçleri arasında diyalog ve işbirliğini güçlendirmekten, işçi sınıfı ve emekçilerin bu hedefler için mücadelesini güçlendirmekten geçiyor. Bu sürecin sonucunda yeni bir politik durumun ortaya çıkması, bu yolda yeni bir aşamaya vardığımızı gösterecektir.

Partinin temel amacı, sosyalist devrimle, işçi sınıfının öncülüğünde emekçilerin iktidarının kurulması, bu iktidar eliyle demokratik ve sosyalist dönüşümlerin gerçekleştirilmesidir. Parti, sosyalizmi benimseyen diğer politik güçlerle beraber bu uygulamalara yön verecektir.

Partinin temel görevi bugünden başlayarak temel amaca kadar giden süreç içinde işçi sınıfının rolünü sürekli yükseltmektir. Partinin kimliği, onun çağdaş bir komünist partisi niteliğini geliştirmesiyle belirginleşecektir. Demokrasi, parti için vazgeçmeyeceği bir değerdir.

TSİP'in görüşü: Program başlıca üç bölümden oluşmalıdır. Birinci bölüm, partinin toplumsal yerini ve gerekirliği-

Devamı 7. sayfada